

SLOVENSKI NAROD.

začetki obi zvezci, kar ne deluje in praznike, ter velja po posti prejemam za avstro-ugarsko deželo za vse leto 25 K, za polgleta 18 K, za četr leta 8 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pristojbo za dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor kodi sam ponj, volja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko, kolikor je znaša poština. — Na narodno brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne omira. — Za osmanlijske pisanice se od petek-vrste po 12 h, če se osmanli enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiska. — Dopusi naj se izvole frankovati. — Kopijsi se ne vržejo. — Uredilštvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnost naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osmanlijske pisanice in tiskarni.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne Stevilke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Naredite konec!

Mesec dni že traja deželni zbor in ves ta čas se mlati samo prazna slama, kakor da bi ne bilo v izobilu ogromnega gradiva za resno in uspešno delovanje. Vrh tega pa še stane deželo ta komedija, ki jo uganjajo ti, za ljudski blagor tolji vneti klerikalci, ogromnega denarja. Treba je samo uvaževati, da mora dežela vsak dan, dokler je sklican deželni zbor, plačati okroglih 400 K, da je torej v tem zasedanju zanj že izplačala blizu 12.000 K; ako še k temu prištejemo 3000 K, kolikor so prilično stale tiskovine, dobimo sveto 15.000 kron, katero je morala izdati dežela za deželnozbornsko zasedanje do danes!

In ali je to zasedanje imelo kak vspeh, ali je rodilo kakšen sad? Nič, delovanje deželnega zabora je bilo docela negativno! Toda tega ni zakrivila večina, ampak tista klerikalna manjina, ki ima vedno na jeziku samo ljudski blagor in ki vedno in vedno zatrjuje, da so ji ljudske koristi »suprema lex«.

Večina je pokazala in dokazala najboljšo voljo za resno, pozitivno delo in je storila vse, da omogoči redno funkcioniranje deželnega zabora.

Preje so kričali klerikalci, da ne odnehajo, dokler zbornica ne vstopi v posvetovanje glede volilne reforme in ne prizna nujnosti njihovemu dotednjemu predlogu. Večina je to storila in s tem korakom pokazala, da jo v njenem delovanju vodijo samo stvarni momenti in da ni načeloma nasprotna pametni in dobro premišljeni volilni reformi, kakor se ji je predbacivalo.

Dasi je bil s tem dan temelj resnemu delu in osnova k vsestranskemu sporazumljению, vendar še klerikalci niso zadovoljni, ampak zahtevajo, da se

jim večina popolnoma ukloni in pred njimi brez pogojno kapitulira ter sprejme takov voliln reformato, ki bi ustrezala samo njihovim strankarskim interesom in ki bi jim obenem za vedno zagotovila večino v deželnem zboru. Večina je, kakor smo že naglašali, za pošteno, dejanskim razmeram odgovarjajočo volilno reformo, ne more pa privoliti v tako, kakor jo zahtevajo klerikalci.

Sicer pa tudi klerikalci pri svoji zahtevi po splošni in enaki volilni pravici nimajo večine svojih volilcev na svoji strani, kakor patetično zatrjujejo. Nasprotino, med njihovimi volilci je jelo že opasno vreti, da klerikalci — zapostavljajoč prave ljudske koristi — tirajo samo volilno reformo, za katero se ljudstvo fakijno prav nič ne ogreva, in s tem onemogočujejo vsako tudi gospodarsko, zares blagru ljudstva posvečeno delo. To so si v svesti tudi klerikalni poslanci. Zato so se hoteli na premeten način izviti iz zagate. Predlagali so v zbörnici, da naj pridejo v razpravo one zadeve, katere so po njihovem uverjenju ljudstvu koristne, in da bodo v prilog teh ustavil začasno svojo obstrukcijo. To je bila sicer malo pametno insecnirana zvijača, a večina ji ni šla na limanic! Ali bi naj dobili klerikalci še celo nagrado za svojo brezvestno obstrukcijo, dočim bi bili napredni volilci tepleni? To bi bilo seveda po godu Šusteršču in njegovim ljudem, saj bi se potem lahko ponašali pred volilci, da so navzlic svoji obstrukciji vendar le izvojili one ugodnosti, katere so obljudbljali svojim volilcem, dočim liberalci, dasi so v večini, za se niso mogli ničesar izposlovati. Ta načrt pa se klerikalcem ni posrečil! Mesec dni že traja njihova obstrukcija, toda dosegli še niso nič, izvojevali še niso ničesar!

Državni zbor bode v kratkem sklican, torej preostaja deželnemu

zboru le še malo, k večjemu 20 dni času. Sigurno pa je, da se tudi med tem časom ne bude ničesar storilo.

Znane Susterščeve interpelacije je jedva prečitanih kakih 130 strani, da jih še torej ostane v čitanje nad tristo. Predno se bode torej ta interpelacija prečitala in bodo klerikalci utemeljili še ostale svoje predloge, bo že zdavnata prepozna za vsako delo. In če bi tudi še morda preostalo kaj časa, da bi bil že ves dosedanji material izerpan, vendar je čisto gočovo, da bodo klerikalni poslanci takoj zopet prišli z novimi nujnimi predlogi na dan, ker sploh niso voljni delati in ne marajo, da bi se kaj storilo.

Ako bode vlada še nadalje puštila zborovati deželni zbor, bo še to deželo stalo najmanj kakih 8000 kron. In to sveto bode izdala za prazen nič, za klerikalno komedijo, ne da bi imela od tega kakršnekoli koristi. Ali nij v to škoda dragocenega časa in ni-li to potrata denarja? Zato naj že enkrat vlada napravi konec ti komediji in deželni zbor zaključi!

Deželni zbori.

Seje dne 21. oktobra.

Koroški deželni zbor. Posl. prof Lodron je poročal, da nameščava poljedelsko ministrstvo odpraviti v Osojah žrebčarno in kobilarno. Deželnemu odboru se naroči vprašati vlado, s čim hoče imenovano ministrstvo dati nadomestilo deželi, ako se zgornja vest uresniči. Posl. baron Aichburg - Labia je predlagal, naj se v tej stvari posvetujejo: odbor deželnega konjerejskega društva, kmetijska družba in odlični konjereci v deželi. Tudi se naj zahteva, da se imenuje v centralnem konjerejskem svetu poljedelskega ministrstva poseben zastopnik Koroške. Deželni predsednik baron Hein je zagotovil, da ne bo polje-

delsko ministrstvo ničesar ukrenilo v omenjeni zadevi, ne da bi vpravšalo poprej deželnega konjerejskega društva. — Na predlog poslance dr. pl. Metnizza se je naročilo deželenu odboru, naj prouči vse potrebitno za ustanovitev druge hiralnice v deželi. — Na predlog posl. dr. Le-

mischa se je naročilo dežel. odboru, naj prisi vlado, da zgradi poleg nove državne ceste iz Špitala v Savodje tudi železnico. — Na predlog posl. Umlaufta so se dovolile deželne podpore raznim društvom in zavodom, med temi seveda tudi nemškemu šilverajnu 200 K, »Sudmarki« 200 K, koroškemu godbenemu društvu 800 K, celovškemu telovadnemu društvu 200 K itd. — Posl. Weiss je predlagal, naj se deželnemu odboru naroči proučevati vse potrebitno za uvedbo premoženjskega kot dopolnilnega davka.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru je stavil posl. Weisskirchner nujni predlog za spremembo § 7. občinskega reda glede pobiranja pristojbine. Pri prostovoljnem sprejetju avstrijskih državljanov v občinsko zvezo je plačati največ 400 K, tujezemci plačajo največ 800 K in osebe, katerim se vsled zakona iz leta 1896. sprejem ne more odreči, največ 600 K. Predlog je bil sprejet.

Vorarlberški dež. zbor je sprejel po daljši debati resolucijo, v katerih se pravi, da je za Ogrsko neutemeljena prednost, ker se je načnola uvozna pristojbina na sladkor; v drugi resoluciji se je izrekel dež. zbor za enotnost armade in za ohranitev vzajemne carine in interesu moči in blagostanja monarhije.

Češki deželni zbor je zaradi obstrukcije Nemcev v isti stagnaciji kot kranjski deželni zbor. V poslanskih krogih se zatrjuje, da bo vlada nemško kljubovanje mirno gledala le

še do konca tega meseca, petem pa se zasedanje zaključi, a 28. decembra se isti znova skliče, da reši proračun in podpore vsled ujm.

Gališki deželni zbor je že skoraj dovršil svoje delo. Prihodnji teden se že začne budgetna debata.

V bukovinskem deželnem zboru je utemeljeval rektor Hoermann svoj predlog glede prispevanja dežele k novi vseučiliški stavbi. — Potem se je začela razprava o tem, ali se naj deželnozorsko poslopje prezida ali na novo zgradi, med razpravo pa se je dognalo, da ni zborica več sklepna ter se je moral se začaključiti.

V dalmatiniskem deželnem zboru je deželnozorski predsednik dr. Ivčevič napovedal med drugimi predlogami zakonski načrt, s katerim se nameščava pooblašča, da pri razpustitvi občin vodi občinske posle do enega leta vladni komisar. Nadalje je naznani, da se bodo nastavili stalni računski uradniki za nadzorovanje občinskih poslov. Namestnik baron Handel je napovedal vladno predlogo o razširjenju učiteljišča iz treh v štiri letnike in o uredbi notranjega uradnega jezika.

Nov projekt za pomirjenje Macedonije.

Iz Carigrada se poroča, da je sultana Abdul Hamida sam napravil nov načrt, kako bi se dalo najuspešnejše zatreći bolgarsko propagando v Macedoniji.

On namreč namenava povabiti one menihi, ki so s Francoskega izgnani, da se nasele v evropski Turčiji. V to svrhu jim je po svojem poslaniku v Parizu, Munir paši, obljubil največje olajšave pri naselitvi, kakor tudi da se jim bodo dotična zemljišča, kjer se bodo odločili zgraditi svoje samostane, od turške vlade prepustila ali docela brezplačno, ali

LISTEK.

Osemnajstidesetniki.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

A kako je s trgovino? Kako z upravo? Prodajalnice so lepe in mnogo jih je. Trgovskih potnikov mrgoli tu vsak dan. In kdo so čakovski trgovci? Imenujejo se: Pollak, Neumann, Weiss, Fodor, Heinrich, Granner, Hessel, Hirschman, Strausz in drugi, le jeden edini se zove Cvetkovics Antal, kateri se piše z mažarskim pravopisom, a mišljenja je tudi mažarskega. A kdo so odjemalci? Imenujejo se: Klobučarić, Senčar, Novak, Borković, Pokrivač, Kocjan, Trstenjak, Meglič, Srneč, Jambrović, Vidovič itd., to so namreč imena naših Hrvatov, kateri pitajo čakovske žide s koruzo in pšenico! Bogata čakovska trgovina je v židovskih, to je v mažarskih rokah, in jaz mislim, da hrvatski trgovci s hrvatsko tvrdko ob današnjih razmerah ne bi mogel niti eden obstati! Bogat je trg; ima električno razsvetljavo. Trgovci imajo besedo v občinski upravi, in tako je

kakor trgovina tako tudi uprava mažarska.

V Čakovcu je okrajno sodišče, katero pa uraduje le v mažarskem jeziku in katero še ninič jednega spisa poslalo kakemu Hrvatu v hrvaškem jeziku. Le starejši Hrvatje se še spominjajo, da so njih očetje delali »kontrakte« v hrvaškem jeziku tja do tistega časa, ko se je sklenila tista usodepolna nagodba. Od tistega časa piše mažarski sodnik le mažarske spise. Osemdesetisoč Hrvatov v Mejumurju nima torej pravice v uradu, da bi mu uradnik spisaval hrvaške odloke! Ali kaj to! Hrvat nima niti toliko pravice, da bi sodnik ž njim »govoril« po hrvaški! Vsi Hrvati so mi tožili, kako hudo jim je, da jim pošilja sodišče le mažarske odloke, ker v vsej vasi ni človeka, kateri bi znal mažarski, da bi jim to raztoldal. »Kako pa govorite s sodnikom?« vprašal sem jih. »Sodnik pokliče sodnega sluga,« odgovorili so mi, »in ta sluga je za tolmač.« Starega Hrvata po imenu Lebarja na Orehoščaku ni hotel »sodec« potrditi za »birof« (občinskega predstojnika), ker Lebar ne zna mažarski, četudi je bil zakonito voljen županom! Orehoščak je blizu štajerske meje! Ker pa v vsej občini ni bilo

Hrvata, kateri bi znal mažarski, ostal je Lebar župan in še danes županuje. Sole so povsod mažarske, ali vendar ne morejo naroda pomažariti. Ljudje so mi zatrjevali, da otroci pozabijo mažarski še prej, nego izstopijo iz sole. Tako ima čakovske mažarsko učiteljišče in vse sole v vseh kot njega podružnice jako malo vspeta; gotovo pa je, da ne dosega svojega namena. Dejstvo je torej to: Mažari imajo to veselje, da so sole in uradi mažarski, a niso še dočakali veselja, da bi sole in uradi pomažarili Hrvate. Naša je zadača, da jih ne bodo.

Na kraju trga stoji še danes starodavni grad, kateri je bil nekdaj last slavnega hrvaškega junaka Nikolaje Zrinjskega. Ves svet ve, da je bil Nikola Zrinjski Hrvat, le Mažari danes trdijo, da je bil Nikola Zrinjski Mažar! In to hočejo dokazati. Nabrali so doneske, in židi so mi pripovedovali, da se še letos postavi v Čakovcu spomenik Nikolaju Zrinjskemu kot mažarskemu junaku.

Vnanjščina trga mora kazati svetu mažarsko lico. Zato pa so napisi ulic in tvrdk ' natančno v tem zmislu izvršeni. Povsod tlači Hrvate

*) Pravilno je gen. plur.: tvrdek, služeb, a ne: tvrdk, služb.

mažarska roka. Celo državni uradi, kakor n. pr. poštni urad, spoštujejo samo mažarski jezik. Ali Hrvati so odvisni tudi v gmotnem oziru. Z debelimi črkami napisane besede: »takaréka«, »hitelpenztár«, pravijo ti, da so tudi denarni zavodi v mažarskih rokah. Ako mora Hrvat prosi na posodo, mora iti v mažarsko posojilnico in tako je tudi v narodno gospodarskem oziru odvisen od mažarske gospode, ker v vsem Mejumurju ni niti jednega denarnega zavoda.

Vse se mora pomažariti! Živimi ljudmi ne gre to brzo, a tem laže in brže izvaja se ta operacija na mrtvih predmetih. Da bode »magyarország« celokupen, dala je mažarska vlada vse stare zemljevidne, na katerih še obstoji Hrvatska in Slavonija kot kraljevina, odstraniti in nabaviti nove šolske zemljevidne, na katerih se predstavlja Hrvatska kot mažarska županija! Mažari so pomažarili hrvaška mesta in vasi, in kako smešni so v tem poslu, vidi se iz tega, da so iz dičnih jugoslavjanskih Aten, iz našega bratskega belega Zagreba pravili mažarski »Zagráb«.

Zahteve mažarske opozicije ugađajo zelo židovsko-nemški gospodi. Židi in Nemci so namreč bolj praktični, nego iskreni mažarski domoljubi. Prestopajo v opozicijski tabor, ker je ta le merodaven in ker jim ta položaj največ »nese«. V življenju, zlasti v vsakdanjem društvu ne morejo prikrivati svojega pokolenja in mišljenja, in kdor se je mudil med njimi le malo časa, mogel je zapaziti, kako umetno je nařena njih prisega na prapor osemnajstidesetnikov. Jud ostane Jud, koderkoli prebiva in živi, a Nemec se takisto ne prelevlja v Mažara iz osobnega uverjenja. Oba sta dotele zanesljiva odpadnika in zaupna privaša, dokler vlada in gospoduje zistem, od katerega imata osebne in gmotne koristi. Pristnim Mažarom ne odrekam njih trdnega uverjenja, da mora zmogati program iz leta 1848, katerega je razvil Ljud. Košut. Oni se borijo za državno samostalnost in ker čutijo, da jih je premalo, zato si podjarmljajo Slovane, Nemce in Romunce. Na grobeh nemažarskih narodov hočejo utrditi samostalno državo. Kakor sem rekел, edini Židi so jih pokorni sluge, a tudi Nemci, kateri so trgovci in obrtniki, uklepajo dobrohotno svoj tilnik v jarem mažarskega gospodstva, ker jim to doča koristi. Slovani pa željno čakajo dneva, da se rešijo iz nezgodnega položaja.

(Dalje prih.)

vsaj za popolnoma neznačno ceno. Sultan se nadeja, da bodo ti kataliki menih prav pridno snavali šole in razne dobrodelne zavode, da bodo vsled tega prav hitro prišli v navskrižje z bolgarsko in grško duhovščino, kar bi v doglednem času med krščanskimi prebivalci vsekar kor povzročilo hude medsebojne boje, ki bi pa bili v veliko korist Turčiji. S tem bi bil pa tudi močno oslabljen ugled in upliv tako bolgarskega eksarha, kakor tudi grškega patrijarha. Vladojoči turški krogi namreč smatrajo katolike med vsemi kristijani za najmanj nevarne in so docela prepričani, da bodo kaj radi služili sultanovim načrtom. Sultan, kakor menih se bodo ravnali po praktičnem načelu — roka roko umiva! Pa še nekaj je na tem načrtu, kar navdaja sultana z najlepšimi nadami.

Ta turški projekt bo namreč vzbudil v ruskih vladnih krogih hudo nejevoljo in Rusija bo sigurno storila vse, da bi zajezila prevelik upliv katoliških menihov v Macedoniji in ohranila ugled pravoslavnemu svetovnemu.

Avtstria bi se pa seveda zavzemala za katolike, vsled česar bi bila dana preporočka med Rusijo in Avstrijo, kateri bi potem gotovo ne nastopal več edino in ne zahtevali več enodrušno reform. To je gotovo zelo premeten načrt in ni dvoma, da se bodo katoliški menih mirne duše dali rabiti Turčiji kot orožje proti drugim kristjanom!

Politične vesti.

— Dr. Žátek češki minister. Vkljub oporekanju se zdržuje veste, da vstopi dr. Žátek v Körberjevo ministrstvo kot češki minister. Ako bi se mladočeški klub protiv temu imenovanju, imenovan bo Čeh, ki se dosedaj ni bavil z javno politiko.

— Tirolska trgovinska zbornica se je izrekla, naj se preklicje odpovedana trgovinska pogodba z Italijo ali se naj sklene vsaj enoletni provizorij.

— Kriza na Ogrskem. Cesarskega odkonitev madžarskega vojaškega programa je v ogrskih liberalnih krogih obudila veliko vznešenje in politični položaj se je skrajno poostrijil. V liberalnem klubu sta nastali dve stranki. Ena je mnenja, da se lahko v programu izpusti tista točka, ki tangira po cesarjevih nazorih prerogative krone, radikalnejši člani pa trdijo, da se ne more ničesar več popustiti. Nesporazum ljenje pa se najbrže reši že danes. Jutri pride minister Lukacs zopet na Dunaj.

— Med srbskim kraljem in vladajo je nastal konflikt, ker je kralj sprejel v svojo listo za imenovanje državnih svetnikov samo liberalce in progresiste, skupčina pa vseh 8 radikalcev. Ker pa boče vla

imet vsaj devet radikalcev v državnem svetu, prosila je kralja, naj vsaj enega radikalca sprejme v svojo listo, česar pa kralj noče storiti.

— Med Bolgarsko in Turško se je dognalo sporazumljene, da se mobilizirane čete na obeh straneh odpuste, in sicer odpusti vselej Turška istočasno dvakrat toliko rezervistov kot Bolgarska.

— Ministrska kriza v Italiji. V včerajnjem ministru se je sklenila demisija in Zannardelli je svojo demisijo že nazzanil kralju. Z gotovostjo se govori, da bo njegov naslednik Giolitti.

— Obisk ruskega carja v Rimu je baje izostal, kakor poroča »Voce della Verità«, zaradi tega, ker Rusija ne odobrava italijanske politike na Balkanu. Istočasno napoveduje list ustanovitev dveh trovez, v prvi bodo Avstro-Ogrska, Rusija in Nemčija, v drugi pa Anglija, Francoska in Italija.

— Potovanje belgijskega kralja na Dunaj je imelo po zadržilih belgijskih listov neugodne vspuhe ter ostanejo razmere med obema dvoroma slej kot prej hladne.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

Dopisi.

— Iz Postojne. (Nekoliko o vodstvu naše jame.) O Postojnski jami in njeni krasoti pisalo se je že mnogo, med tem, ko se za njene voditelje nihče ne zmeni. Posebno zadnji čas jele se so prikazovali v odboru nekatere nednosti, tako, da je že skrajni čas, da se jih nekoliko osvetli. Res, da se je zadnji čas veliko storilo v prosteh Postojnskih jame. Ali kaj pomaga, ko je vse to delo, takoreč nič vredno, ker nima prave temeljite podlage.

Manjka mu namreč pravega gospodarstva, katerega pa pri sedanjem odboru ni.

Vsakodan ve, da to ni maleknost tako veliko podjetje voditi.

Biti mora v rokah večih voditeljev. A če pogledamo glavne voditelje naše jamske komisije, moramo se zjokati.

Glavno besedo imajo zgolj uradniki torej v jamskih zadevah popolnoma neveči ljudje.

Ziv dokaz njih nezmožnosti se dobri, ko bo treba popravil, v jami za približnega 20.000 kron. Čemu to? Ali ni to skozi okno vržen denar? To je toraj o no umno gospodarstvo naših glavnih voditeljev, ki bi najraje vse potlačili v mrtve paragrafe, ki nimajo o narodnogospodarskih stvareh niti pojma, pri tem pa si pustijo plačati maste renumeracije. Ali je to prav? Ostali tržki odborniki pa ne rečejo niti besede ter mirno poslušajo glas od »zgoraj«.

Spol pa je vse vodstvo do prvega do zadnjega sama nemškarija, ki bi Slovenca najraje v žlici vode utopila.

Vsako leto obišče »Postojnsko jamo« 15—20.000 ljudi. Bilo bi jih lahko več.

Zakaj jih ni? Nekoliko je kriva prevsoka vstopnina, nekoliko pa, ker se premalo storii v prosteh tujev. Občine,

kateri imajo pri jami svoj delež, le s težavo zmagnujejo davčna bremena, dasi bi jim bila »Postojnska jama« — zlati jama, iz katere bi se lahko tisočaki zajemali. Gospod okr. glavar je le po

imenu predsednik, kar znači, da ni odločilna oseba kot predsednik. Vajeti drži namreč njegova desna roka, gospod. komisar ter vodi ostale odbornike kakor sam hoče. Kar on reče, temu drugi pritrdijo. Ali je prav ali ne, na to se nihče ne ozira. Sklepa in odbava se navadno brez ozira na ostale tržke odbornike. Ti so po njih mnenju le zaradi »lepšega« v odboru. — O samovoljnem sklepanju naj svedoči naslednji slučaj: Na izpraznjeno mesto vodje elektrarne imel bi priti, po mnenju ter na željo vseh tržanov, svoj čas tu služuboči monter Šeda. Zagotovilo se mu je to od strani nekaterih občin odbornikov kakor tudi od strani jamske komisije. Prišel je še celo sam iz dalejne Morave, da se predstavi tukajnjemu okr. glavarju kot predsedniku jamske komisije. G. okr. glavar mu je zagotovil z dano mi besedo, da stori kolikor bo v njegovi moči, da pa mora še nekoliko časa potpreti, da se sklicuje ter stvar v sporazumljenu z ostalimi odborniki uredi. Toda seja v ta namen se še do danes ni sklicala pač se je nastavil svojevoljno drug monter — nemškutar, ne oziraje se na to ali so drugi zadovoljni ali ne. Začetkom pa se je reklo, da je le začasno nastavljen, dasi ga vidimo še danes služobovati. Mi dobro vemo, da g. Šeda zato ni bil sprejet, ker je Čeh. Tako! Ker je g. Šeda Čeh toraj Slovan ni mogel dobiti službe v slovenski Postojni! In mi? — Mirno gledamo in se ne ganemo. Ali ni to za nas sramota? Res je to, kar je pisal pred kratkim »Gorenjec«, da se mi rogamo Kitajcem, ker imajo »co« na glavi — a sami ga imamo pa v glavi. — Pri tem naj bo še omenjeno, da je že skrajni čas, da se dotični samonemški napis, kakor »Grotte« in »Groten-Cassier« čim preje odstranijo ter nadomestijo z dvojezčimi. Sicer pa to tudi mi zabtevamo že iz ozira na to, da jame ne obiskujejo samo Nemci, temurči tudi Slovenci, Hrvati, Čehi itd. Postojčani! Kako dolgo bode še trajal ta nedostatek?

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Potovanje belgijskega kralja na Dunaj je imelo po zadržilih belgijskih listov neugodne vspuhe ter ostanejo razmere med obema dvoroma slej kot prej hladne.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sestavo novega ministrstva profesorju dr. Haugerupu, vodji desnice v zbornici.

— Ministrska spremembna na Norveškem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega Blehrovega ministrstva ter je poveril sest

sta ter namerava doprnesti še pove, zelo znatne žrtve. Tudi tega vzroka ima država pravico, upravljati od mesta Trsta najzvezjejo privrženost, posebno ker se mesto gotovo ne more pritoževati, da se država ne pozira dovolj na narodne potrebe (italijanske samo!). Zaradi tega sem prepričan, da drugačne agitacije ne bodo pognale v prebivalstvu korenin. Sledo pozna dr. Körber italijansko hvaljenost.

Za IV. porotno zasedanje so imenovani: V Ljubljani dež. sod. predsednik Albert Lešnik predsednikom, njegovim namestnikom pa dež. sod. podpredsednik Josip Pajk in dež. sod. nadštevnik Gvidon Schneditz in dr. Alojzij Fohn; v Novem mestu okrožne sodnije predsednik Josip Gerdešič predsednikom in njegovim namestnikom svetnika Ljudevit Golia in Vajkarta Gandini.

Reforma deželnozborškega volilnika na Štajerskem. Politični odsek je imel včeraj sejo. V imenu vlade je izjavil namestnik grof Clary, da je vlada prijazna načelom, naj se za volilno pravico ustvari širša podlaga ter se ista podeli tudi dosedaj izključenim slojem. Tudi glede sestave splošne volilne kurije je vlada opetovano izrekla željo, naj se prilagodi ista državnozborškemu volilniku. Le v eni točki je predlagana reforma v nasprotju z vlado, namreč, da bi se splošna kurija tako uredila, da bi v isti volili trgi in mesta zase v svojih volilnih okrajih, in kmečke občine zopet v svojih okrajih.

Spremembe v finančni službi na Štajerskem. Premešeni so: davčni pristav Leopold Hajnšek iz Maribora v Gradec, davčni oficjal Ivan Vrabl iz Ptuja v Maribor, davčni pristav Fran Topolnik iz Wildona v Judenburg Anton Jurgel iz Fehringa v Rottenmann, Maks Marčun iz Ptuja v Maribor in davčni praktikant Jernej Videnski iz Šmarja v Kozje.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v petek se pojede drugič V. Parmova ljubka opereta »Ama conke«. — V nedeljo sta dve predstavi: Popoludne ob pol 3. ljudska predstava »Lepe Lide«, zvečer ob pol 8. nova velika opera »Otellos«. — Prihodnja dramska noviteta je Želenskega »Pravljica o Krišpunu«, operna pa Puccinija »Bohemea«.

Alojzij Kraigher †. Na svojem domu v Postojni je umrl predverjšnjim zaslžni rodoljub gospod Alojzij Kraigher v starosti 54 let. Počutnik je bil vrl narodnjak in zvest pristaš narodnonapredne stranke. Pri preporodu je stal v prvi vrsti bojevnikov in bil tudi prvi slovenski načelnik trškega gospodarstva. V tej lastnosti je položil temelj gospodarski povzdigli Postojne in raznim velekoristnim napra-

zavzel in pisal vizitatorju, da se mora mene stanu primerno preskrbeti, tudi če ne bi bil več opat. Ko sem videl, da je Rovan odločen, pričati na vsak način proti meni, sem začel razmišljati, kako bi onemogočil vsako obravnavo, vsako pričevanje in vsako sodbo. Zato sem se odpovedal.

— Mar mislš, da bi te bili gotovo obsodili? Morda bi bil dobil le kako cerkveno pokoro naloženo!

— Ne! Rovan bi me bil gotovo pokopal in jaz bi bil odstavljen. Temu sem se umaknil. Jaz nisem ne, obsojen ne odstavljen. Pravico imam, ostati v zatiškem samostanu. Okazati mi morajo novo hišo poleg cerkve za porabo. Pravico imam do lepih duhodkov in pravico, da lahko hodim iz samostana kadar hočem in kamor hočem. To so dragocene pravice in jaz jih bom izkoristil. Novi opat ne pozna naših menihov in njihovih razvod, prior Markvard je že danes njegov nasprotnik, ker ni sam postal opat. Kmalu bo imel Peter še drugih nasprotnikov, jaz pa si pridobim prijateljev. In prav ker so vse pritožbe proti meni pokopane, upam pa trdno — da bom čez leto dan in če mi ti pomoreš — zopet zatiški opat.

vam. Po odstopu dr. Dolanca je bil Alojzij Kraigher l. 1887. izvoljen v mestni skupini Postojna-Vrhnik-Laž deželnim poslancem in je to ostal do l. 1889, do novih splošnih volitev. Umrl Alojzij Kraigher je bil v svojih nazorih neomahljiv mož in vseskoz kremenit znacaj. Bodu mu ohranjen prijazen spomin!

Poročil se je gosp. Josip Brinšek, veletržec v Trnovem pri Ilirske Bistrici z gospodijo Franoso Šembergar-Brosinovo iz Zaščit. Čestitamo!

Predavanje v „Splošnem slov. ženskem društву“. V ponedeljek, dne 26. t. m., ob 8. zvečer bo predaval v dvorani »Mestnega doma« gospa Zofka Ježovšek-Kveder o predmetu »Svetovni nazori naše žene«. Ker mora gospa predavateljica odpotovati v Prago, moralno se je predavanje določiti na ponedeljek. Ker je izbornost predavanja te naše slovečne pisateljice že dobro znana, bodo go to ugodno priliko porabili vsi zavedni slovenski krogci.

„Vinska poskušnja“, katero priredi »Narodna čitalnica ljubljanska« v soboto dne 24. t. m. v zvezi z vojaškim promenadnim koncertom, vzbuja splošno zanimanje. Slavna kmečka družba odstopila je za ta večer iz deželne kleti proti lastni ceni najboljša vina, kot so n. pr. beli in črni burgundec, italijanski rizling, zelen, sipa, Colaričev cviček itd. Vsa odredba, kako da se bodo ta vina točila že zasluga gospoda Frana Gombiča, ki je iz posebne naklonjenosti in veselja do stvari prevzel kot strokovnjak vodstvo te »Vinske poskušnje.« Prodaja in vinotoč je v znano spremnih rokah gospe Berte dr. Trillerjeve, gospe Marije Jebačinove in gospe Antonije Gogolove, katere so se rade volje in s posebno ljubezljivočijo odzvale prošnji v vabilu vodstvenemu; podpirala jih bodo pri tem težavnem poslu osmero gospic. Vinotoč vršil se bode v damskem salonu in v klubovi sobi; oba ta dva lokalna bodeta prireditvi primočno dekorirana in lepo razsvitljena. V veliki društveni dvorani pa bode svirala vojaška godba; spored, ki je posebno izbran, pričimo prihodnjic. Omenja se še, da sta reditelja večera gg. društveni tajnik Milan Paternoster in odbornik dr. Fran Windischer, na katera naj se blagovolijo p. č. obiskovalci v slučaju potrebe kakih informacij obračati. Opozorjam, da je priredba društvena, torej brez vsake vstopnine; gostje so dobro došli!

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ nazajna svojim članom, da priredi v nedeljo dne 25. t. m. popoludne ogled Kosjerjev pivovarne. Društvo se je obrnilo v tej zadevi do trdke Kosler, ki nam je dragevolje dovolila ogled tega znamenitega podjetja. Člani se zbirajo ob 2 ur 45 m v društvenih prostorih ter jih vabimo k obilni udeležbi.

Samonemški poštni pečati so postali na Kranjskem že bele vrane Šmarjeta pri Novem mestu — ta seveda mora delati izjemo, če tudi ni v celi Šmarjeti no beneg Nemea. Ako poštni urad nima drobiža za take izdatke, naj se oglaši, da dobi brezplačno pečat, ki bo nosil tudi slovensko ime Šmarjeta pri Rudofovo ter da ne bo potreba iskati te blažene »St. Margarethen« kje preko pruske moje.

Mokronoški okraj brez zdravnika. Preteklo je že precej časa, od kar je šel iz Mokronoga naš zdravnik, a ostali smo brez našednika. Sosedni zdravniki so oddajeni za več ur in to je za siromasno ljudstvo ali pa v hudi sili v nebo vpijoče. Za živino imamo živinozdravnika vedno točno na razpolago, a za ljudstvo se ne briga nihče. Ako bi ta pritožba našla odprtia učesa v deželnem zboru, bilo bi suboge ljudstvo, kajti naši živini ne vredijo, pač pa ubogo živina, pač pa ubogo ljudstvo, ki nima v celiem okraju nobenega zdravnika.

Pogreša se 1900 kron. V »Posojilnicu v Trebnem sta 16. t. m. uradovale odbornika Viljem Tomič in Miroslav Pehan in Tomič je sprejel od neke stranke 1900 kron kot branilno vlogo. Ta denar je nato Tomič izročil g. Pehanju, da bi izpolnil branilno knjižico. Pehani je vzel denar in ga položil na mizo. Ko sta pa odbornika zvečer skenila račune, sta opazila, da teh 1900 kron ni bilo nikjer; vse iskanje ni nič pomagalo, bankovci so izginili. Se do sedaj se ni moglo doznaniti, ali je bil denar z mize ukrazen, ali sta ga morda odbornika sama kam založila.

Mesreča. Posestnik Ivan Smerkl iz Selce je peljal 17. t. m. s konji župnika Janca iz Mirne v svinj v Trebnje. Ko se je na večer vračal iz Trebnja, je k njemu na voz priselil prevžetkar Jakob Strojnik in Grčica klancu pri vasi Dul je Smerkl stopil z voza, da bi pritrdir

zavoro pri vozu. V istem hišu pa so se splašili konji in dirjali kakor divji po cesti nizdoli. Jakob Strojnik je pal s tako silo raz voz, da je drugega dne vsled poškodb umrl. Voznik Smerkl je bil samo lahko poškodovan. Splašene konje so šele v Minci vjeli.

Pretep. Delavca Valentina Žlebnika iz Golega brda so 20. t. m. ob belem dnevu brez posebnega vzroka napadli pijani fantje na cesti v Medvodah in ga z nožmi ranili, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Z bajonetom je ranil 11. t. m. neki orožnik iz Bohinjske Bistrice železniškega delavca Mateja Mikša, ker se mu je zoperstavil, ko ga je hotel aretovati. Mikša je nevarno ranjen.

Odvrnjena nesreča. Strojedvoda Josip Dežman in kurilec Ivan Umek sta zapazila, ko sta se vozila 17. t. m. zvečer po tovarniški progi v Zagorju nizdoli, kakih 25 korakov pred cestnim prehodom stati na tiru z dvema konjema vprežen voz. Strojedvoda je vlak še na sredo mogoč pravocasno ustaviti, da se ni prigodila nesreča. Nato so voz so konji spravili s tira. Konji in voz so, kakor se je poizvedelo, lastnina posestnika Antona Klembasa v Podstrani. Ker pri vozu ni bilo hlapca Frana Praprotnika, kateri je odšel s konji z doma, se sumi, da je mož pot zgrebil in pal, ker je rad pil, v bližnji potok, kjer je utonil.

Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu priredi dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj I redni občni zbor. Slovenski gostje dobro došli!

Poskušen roparski umor. V Velikovcu je privabila 19-tečna ostančarka Jožefka Pšenična, doma iz Ščitana, kročjarica Kata-Rino Mikon v svoje stanovanje, in ko je zvedela, da ima Mikon vedenarja pri sebi, jo je napadla s kladivom ter ji zadala na glavi ved težkih ran. Vendar se je napadeni posredilo zbežati. Napadalko so zaprli.

Samomor zaljubljenec. V Celovcu sta skočila z mostu v Dravo tesno objeta neznana mladencič in deklica ter sta izginila v valovih. — **Jugoslovanski klub „Slovenske Besede“** na Dunaju, I. Bräunerstrasse 7, priredi 24. okt. ob 8. zvečer v prostorih »Slov. Besede« domača zabavo. Za ta večer obljubili so sodelovati naslednji gospodje umetniki: Jaroslav Egem, operni pevec; Ed. Madensky, član dvorne opere (kontrabas) in P. Radosaljević, član dvorne opere (flavta). Umetniško vodstvo g. K. Jeraja.

Za slov. medicince s Kranjskega je v Gradcu do 15. decembra t. l. razpisana ustanova v znesku 504 K za dobo medicinskih študij, eventualno še za čas dveletne bolniške prakse.

Novo vojaško strelišče se podira. Pri novem vojaškem strelišču ob Dilenjski cesti se je včeraj vseod zidovje na zahodni strani, vsled česar je počila stena proti Dolenski cesti tako široko, da se je lahko porinila roka skozi odprtino. Zidovje proti Dolenski cesti so sedaj podrlji do temelja. Posledje je gradila kranjska stavbna družba.

Tatvina v justični palaci. Hlapec Ivan Jezeršek, v službi pri Golobu v Wolfsovih ulicah št. 8. je pustil danes dopoludne svoj bicikel v večji justični palade in šel po opravkih v davkarijo. Ko se je vrnil, ni bilo kolesa več v veži. Tat ga mu je odpeljal.

Desertziral je korporal c. in kr. pešpolka št. 27 Maks Schnabl. V noči od 19. na 20. d. m. med 12 in 6. uro zjutraj se je odstranil iz vojašnice in se do dane ne si vrnil.

Bitka v Kurji vasi, o kateri smo poročali v ponedeljek, se je vršila na Dolenski cesti št. 6.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 10 izselencov.

Iz Amerike je došlo včeraj zvečer v Ljubljano 20 oseb.

Izgubljene reči. Sodni sluga Franc Nemec, stanujot na Poljanški cesti št. 5, je izgubil včeraj dopoludne na poti od pošte po Prešernovih ulicah, Marijinem, Pogačarjevem in Vodnikovem trgu do svojega stanovanja bankovce za 10 K. — Fotografova žena Berta Lergetpererjeva, stanujot v Gradišču št. 8, je izgubila na poti od doma skozi »Zvezdo«, po Wolfsovih ulicah, Marijinem trgu in Sv. Petra cesti do deželne bolnice zlato zapestnico v verižico.

Hrvatske vesti. Pismo noče in nalezljive bolezni. Zagrebški magistrat je izdal naredbo, da morajo biti na vratih onih hiš, v katerih se je pojavila kaka nalezljiva bolezen, prilepljeni rdeči listki z imenom bolezni. Da bi se pa bolezni ne širile po pismosno, je prosil magistrat posredno ravnateljstvo, naj bi prepovedali

vstop v take hiše, in naj bi se v takem slučaju skrbelo, da se pisma na kak drug način redno dostavljajo. — Velika suša vlažna v Boki Kotorski. Deževalo ni že štiri mesece, zato so vsi studenci usabnili in tudi vodnjaki so prazni. — Hrv. akademično društvo »Velebit« v Inomostu izklučilo je vse Čehe, ker je baje neki češki dijak porogljivo pisal o društvu »Velebit« in hrvatskih dijakih.

Karikature, ki so se s toljim uspehom igrale na slovenškem edru, ne da bi se temu s svežim koloritom in z globokim psihološkim pojmovanjem se odlikujejočemu dramatičnemu delu delale kakršne koli zaprke s strani naše cenzure, so bile v Zagrebu — zaplenjene in se ne bodo igrale, dasi je to drama dramaturg hrvatskega gledališča Željko Štih, ki je vlastno igralo v Zagrebu. — Sedaj pa je bilo obupanem hebreju preveč. Ves razajaran plane nad portira ter zavpje: »Povejte mi vendar portira, da vam ne bo včasih zbolelo v kateri postaji sem? Če grem na levo stoji »Východ«, če grem na desno »Západ« in konduktorji kličejo »Západ!«

mnogo manj izda. Samo policija velja mesto nad 11 milijonov dolarjev na leto ter je za redarje nastavljenih 7000 ljudi. Vsako leto se gotovo zapre 100.000 zločincov in v ječah jih sedi najmanj 10.000. Vsako leto se pokrade gotovina in blaga za 5 mil. dolarjev, a za 2 milijona uniči požar. Razen redarjev je še 1000 nočnih čuvajev in par sto detektivov. Za društva, ki se bore proti zločinom, se izdaja nad milijon dolarjev, za blagajne štiri milijone, za odvetnike tri milijone, in več milijonov še za ostala brambna sredstva proti zločincem.

Z nemčino se ne da potovati po vsem svetu. Na češki postaji Nachod je nekega dne nerezvo tekal po peronu potnik z zakrivljenim nosom opazuje ves obupan napise; tedaj pa pripelje vlak na postajo in spredniki kličejo »Nachod!« Sedaj pa je obupanemu hebreju preveč. Ves razajaran plane nad portira ter zavpje: »Povejte mi vendar portira, da vam ne bo včasih zbolelo v kateri postaji sem? Če grem na levo stoji »Východ«, če grem na desno »Západ« in konduktorji kličejo »Západ!«

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 22. oktobra. Danes je državno sodišče razglasilo pritožbo tržaških Slovencev, da tržaški magistrat pri zadnjih volitvah ni hotel rešiti slovenskih rekurzov proti imeniku volilcev, ker so bili rekurzi spisani v slovenskem jeziku. Državno sodišče je izreklo, da jetržaški magistrat s tem postopanjem kršil v drž. osnovnih zakonih zajamčene pravice Slovencev, ni pa izrekel, v katerem jezik bi bil moral tržaški magistrat rešiti slovenske rekurze.

Dunaj 22. oktobra. Uradni list prijavlja 18. julija sankcijonirani zakon glede odprave službenih kavcij.

Praga 22. oktobra. V deželnom zboru nadaljujejo Nemci z obstrukcijo. Z ozirom na to so se sešli mladočenski in staročenski poslanci ter agrarci na skupno posvetovanje, na katerem so sklenili, da bodo nadaljevali svojo taktiliko in da proti obstrukciji ne odnehajo niti za las.

Budimpešta 22. oktobra. V Debrecinu so bile zopet demonstracije. Provzročili so jih učiteljiščni, ki so korporativno položili evropske na spomenik revoluciji iz leta 1848.

Beligrad 22. oktobra. Polkovnik Mašin je imenovan članom na javniščega vojnega sveta.

Petrograd 22. oktobra. Na pošti v Rostovu je bilo ukradenih 185.000 rubljev.

Rim 22. oktobra. Zanardelli ni

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 22. oktobra 1903

Naložbeni papirji.	Dolar	Biagio
1/2% majeva renta	100-10	100-30
1/2% srbomska renta	99-95	100-15
1/2% avstr. kronska rents	100-10	100-30
1/2% zlata	119-35	119-65
1/2% ogrska kronska	97-90	98-10
1/2% zlata	118-35	118-65
1/2% posojilo dežele Kranjske	99-25	100-25
1/2% posojilo mesta Slijetja	100-	—
Zadra	100-	—
1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902	100-30	101-30
1/2% češka dež. banka k. o.	99-70	100-20
1/2% " ž. o.	99-70	100-20
1/2% zast. pis. gal. d.hip. b.	101-10	102-
1/2% pešt. kom. k. o. z	105-50	106-50
1/2% zast. pis. Innerst. hr.	101-	102-
1/2% " " ogr. centr.	100-25	101-25
deželne hranilnice	100-	100-55
1/2% zast. pis. ogr. hip. b.	100-	100-55
1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100-	101-
1/2% češke ind. banke	100-25	101-25
1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	—
1/2% " delenjskih železnic	99-30	100-30
3/2% juž. žel. kup. 1/4%	302-65	304-65
1/2% av. pos. za žel. p. o.	100-50	—
Srečke,	170-	179-
Srečke od leta 1864	183-	185-
" " 1864	250-	254-
tizske	155-	157-
zemlj. kred. i. emisije II.	292-	297-
čgrske hip. banke	286-	290-
srbske & frs. 100-	261-	264-75
" turške	88-25	90-25
Basiliaka srečke	128-5'	129-50
Kreditne	18-80	19-80
Inomoške	457-	461-
Krakovske	82-	86-
Ljubljanske	79-	83-
Avstr. rad. kriza	71-	75-
Ogr. Rudolfove	53-10	54-10
Rudolfove	26-75	27-75
Salcburške	67-	71-
Dunajske kom.	76-	80-
Deležec	504-	520-
Južne železnice	—	80-
Državne železnice	—	660-25
Avstro-ogrsko bančne del.	1607-	1617-
Avstr. kreditne banke	664-75	—
Drgske	738-	752-50
Zivnostenske	260 E9	—
Premogokov v Mostu (Brück)	689-	692-
Alpinški montan	—	387-
Praške želez. ind. dr.	1795-	1805-
Rima-Murányi	—	469-50
Triboljelske prem. družbe	381-	394-
Avstr. oročne tovr. družbe	380-	383-
Češke sladkorne družbe	150-	153-
Palutne	—	—
C. kr. cekin	11-34	11-38
20 franki	19-07	19-09
20 marka	23-47	23-55
Sovereigns	23-94	24-02
Marke	117-27	117-47
Laški bankovci	95-25	95-45
Dublji	253-	253-75
Dolarji	4-84	5-

Zitne cene v Budimpešti.

dne 21. oktobra 1903.

Termín.

Psenica za oktober	za 50 kg	K 7-63
Rž " april 1904	50 "	7-74
" oktober	50 "	6-27
" april 1903	50 "	6-56
Koruzna " sept. 1904	50 "	5-38
Oves " oktober	50 "	5-42
" april 1904	50 "	5-65
Efektiv. 5 vin. višje.	—	—

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. oktobra: Ana Lenič, zasebnica, 77 let, Apopleksi cerebral.

V deželnih bolnicah:

Dne 18. oktobra: Matevž Zdešar, hlapec, 34 let, Fractura complicata crani.

Dne 19. oktobra: Ivan Jernič, kajžar, 63 let, Uraemia. — Jurij Vidic, gostač, 63 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vreme nad morjem 800-2. Srednji vrhni tlak 786-0 mm

Ok.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21.	9. zv.	737-8	7-7	sr. szahod	jasno
22.	7. zj.	736-5	7-2	sr. sszh.	oblačno
.	2. pop.	736-1	13-8	sl. szahod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 6-8°, normale: 9-5°. Močina v 24 urah: 0 mm.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naši skriveni ljubljeni soprog in oče, gospod

Anton Langof

c. kr. brambovski evidenčni uradnik v pokolu

po dolgotrajni mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v dobi 53 let, včeraj ob pol štirih popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb crtega pokojnika bo v petek, dne 23. vinotoka, ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti, Udmat 49.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitve.

Ljubljana, 22. vinotoka 1903.

Žalujoči ostali.

Železne nagrobne križe

po najnižjih cenah in v največji izberi

priporočajo

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

zaloge železnine in kovin

→ v Ljubljani → (2652-7)

na Valvazorjevem trgu št. 6.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1,000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, sreč, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Učenca

Danes opoldne poklical je Vse-mogočni k Sebi najinega preljubega sinka

Stankota

po kratki, a mučni bolezni, v nežni starosti 2. let 4. mesecev

Pogreb bude dne 22. oktobra ob 3. uri popoldne v Litiji.

Naznajajoč brez posebne objave to žalostno vest, prosiva prijatelje in znance tihega sožalja!

V Litiji, 21. oktobra 1903.

Bernard Andoljšek, nadučitelj, oče. — Ana Andoljšek, mati. (2744)

Vinske sode

od 620 do 650 litrov vsebine, proda po nizki ceni

Fran Cascio 1909-9
Vegove ulice št. 10.

Stavbinske svetilnice, tovarniške in delavnische svetilnice, laterne, varilnice in peči za kuhanje.

Pojasnila zastonj in poštne prosto.

Gerson, Boehm & Rosenthal tovarna za kovinske izdelke

Dunaj, XX. 5 (745-11)

Sode

kupuje (2722-2)

graščinsko oskrbništvo Hyacinthe v Krapini, Hrvatsko.

U založbi L. Schwentnerja v Ljubljani je pravkar izšlo „3 naših krajev“

spisala

Zofka Hvedrova

Cena broš. 2 X 50 h, po pošti 2 X 60 h.

Žena pisateljica je s to zbirko črtic in povezanih dočinkeljih, kako bistro je opazovala in prešudirala našega kmeta, česar enostranski verski in drugi narodi tako često pridejo v trpkou ustrezo 3 našem moderno izobraženega človeka, ki je tudi izšel iz njegove srede.

Med vrsticami je precej satire in sarkazmi. Žanrišivo berivo! Elegantna oprema!

z večletnimi dobrimi spričevali, zmožna obeh deželnih jezikov, dobra računarica, večna pisana s pisalnim strojem, ki je že službovala v pisarni, lše službe.

Prijazne ponudbe naj se pošljajo pod A. Z. 1014, poste restante, glavna pošta Ljubljana. (2739-1)

Kontoristinja

več železninske stroke, ki bi imeli zlasti veselje do potovanja.

Ponudbe: „Potnik“, poste restante, Ljubljana. (2740-1)

2 krepka dečka

katera imata veselje do kovaškega obrta sprejme takoj

Belič Fran 27421

kovač v Ljubljani, Tržaška cesta 7.

Izvrstna fina (11-241)

vina v buteljah

se dobē v trgovini